

Mark Wulfrancke

Net zoals vele anderen gedaan hebben, hebben ook het Algemeen Boerensyndicaat, de Jongeren van het ABS en de Vrouwen van het ABS logischerwijs een bezwaar tegen de PAS-regeling ingediend. Het zijn lijvige en krachtige documenten geworden, waar tot de laatste moment aan geschreven is. Het is niet verwonderlijk dat het telkenmale een lijvig document is, de onvrede is groot en op de vele maatregelen valt al evenveel aan te merken. De kracht komt mede uit de provinciale vergaderingen die het ABS georganiseerd heeft. Wie het bezwaar leest, zal er veel argumenten tegenkomen die op de provinciale vergaderingen met de Minister aan bod gekomen zijn.

Andere zienswijze met meer aandacht voor realisme en haalbaarheid

De PAS die nu voorligt, is niet hoe het ABS het ziet. In het bezwaar vragen we dan ook een aantal stevige bijsturingen. Zomaar ingrijpen in de slapende NER's, zonder rekening te houden met het bedrijf (vergunning) en de natuurlijke dynamiek die er op een veeteeltbedrijf heerst, kan niet. Hetzelfde geldt voor de verstikkende limieten, diverse deadlines en de manier waarop die opgelegd worden. Elke wijziging aan je bedrijf is immers vergunningsplichtig en we weten welke calvarietocht dit is. Dan zwijgen we nog over de financiële kant. Het ABS wil te allen tijde vermijden dat net door de te strikte verplichtingen er lock-in's ontstaan waardoor je als bedrijfsleider

geen kant meer op kan, dan gebukt te gaan onder een immense, verstikkende financiële en psychische druk.

In de pluimvee- en varkenssector moet de reductie gebeuren op stalniveau. Zonder te spreken over de haalbaarheid van de doelstellingen, moeten de doelen op bedrijfsniveau gehaald worden. Je kan niet verlangen dat bijvoorbeeld een kleine quarantainestal, waar maar tijdelijk varkens in zitten, volledig ammoniakemissiearm gemaakt moet worden. Een emissiereductie puur op stalniveau zal enkel zorgen voor disproportionele kosten waarbij het sop de kool niet waard is.

De voorkeursbehandeling die er nu is voor industriële uitstoot kan niet en zal voor problemen zorgen. Een principiële vraag die hier moet gesteld worden is waarom een beoordelingskader NH₃ niet richting 1% kan evolueren i.p.v. 0,8%, naar analogie met de industrie voor NO_x.

We meten niet, hoe kunnen we dan weten?

In de gehele PAS ontbreekt elke vorm van depositiemetingen, verder verfijnen van modellen en een onwil om de kritische depositiewaarden verder te onderbouwen. Al deze zaken zijn nochtans zeer belangrijk om ervoor te zorgen dat we nu geen beslissingen nemen die later fout blijken te zijn.

Eveneens wordt er nergens een woord gerept over de socio-economische gevolgen en of het sop de kool uiteindelijk

wel waard zal zijn. Landbouw is immers niet de enige die stikstof uitstoot, wat maakt dat per maatregel en per gebied er een goede onderbouwing nodig is om zeker te zijn van de effectiviteit. Wat ons betreft is hier nog veel werk aan de winkel.

Hetzelfde gaat op voor de zogenaamde slechte toestand van de natuur. Geen enkel woord wordt er gerept over hoe de controles op alle natuurherstelwerken zal gebeuren. De landbouwers hebben er niets bij te winnen om het bereiken van een goede staat van instandhouding te vertragen, maar anderen wel. We weten dat bepaalde natuurtypes enkel overleven als er blijvend intensief onderhoud gebeurt, ook bij geen stikstofneerslag.

Alles wat natuurherstel betreft moet dus veel transparanter verlopen. De keuzes van bepaalde vegetatietypes in een speciale beschermingszones moet gedegen gebeuren en telkenmale moet dit het onderworpen worden aan socio-economische impactanalyses en een openbaar onderzoek.

Onzekerheid is fataal

Bovenal moet elke onzekerheid weg. De horizon ligt op 2050, niet op 2030 of 2040.

Het drijfzand onder de voeten van de landbouwers en in het bijzonder die in het maatwerkgebied "Turnhoutse Venen" moet snel plaats maken voor vaste grond en een duidelijk perspectief naar de toekomst toe.

Het vergunningenbeleid zoals we nu kennen zal op de schop moeten. Nu is het zo dat zelfs voor de meest onbenullige wijziging van de omgevingsvergunning, elk element moet herbekeken worden. Dit leidt ertoe dat kleine ingrepen niet meer gebeuren, hoe gewenst ze ook zijn. Het kostenplaatje van de diverse onderzoeken en de last van de gehele vergunningsaanvraag overstijgt al snel de baten, waardoor de goedwillende landbouwer gedesillusioneerd afhaakt en naar de uitgang geleid wordt.

Evalueer snel en gebruik steeds correcte, accurate cijfers

Met alles wat nu voorligt, is het onduidelijk of er nog wel ontwikkelingsmogelijkheden voor de Vlaamse landbouwer zijn.

Het is verontrustend dat de diverse betrokken administraties met verouderde gegevens lijken te werken. Dit tast de

geloofwaardigheid aan en heeft grote effecten op het terrein.

Alle berekeningen, elke reductiedoelstelling, elke gebiedsgerichte maatregel (ook in de maatwerkgebieden) moeten daarom herrekend worden. De effecten van de warme sanering varkenshouderij, de vrijwillige instap in het flankerend beleid voor donker-oranje bedrijven en de demografische evolutie in de landbouwsector,... de effecten van deze maatregelen en evoluties zijn nergens meegenomen.

Er moeten op zijn minst een raming gebeuren en de effecten van deze raming moet nu al in rekening gebracht worden. Eenmaal de maatregelen in werking, moeten de werkelijke effecten in rekening gebracht worden, zodat er snel duidelijkheid komt voor de Vlaamse landbouwer.

We verwachten van de overheid niet alleen een duidelijke en transparante communicatie over wat er mogelijk zal zijn. De onderbouwing en cijfers waarop ze zich baseren moeten eveneens boven de tafel komen.

Kan er überhaupt een stabiel vergunningenbeleid gevoerd worden waarbij de KDW's (kritische depositiewaarden) een hoofdrol hebben?

Blijf van de slapende NER's af

Binnen een vergunning en zelfs wat erboven moeten slapende NER's perfect kunnen. Binnen de vergunning moet deze kunnen blijven dienen om enerzijds fluctuaties op te vangen en anderzijds ook de ontwikkelingskansen vrijwaren binnen de verkregen vergunning.

Veehouderij is nu eenmaal geen statisch gebeuren waarbij altijd alle dierplaatsen perfect ingevuld zijn.

In de gehele PAS zijn er nergens mogelijkheden voorzien zodat bedrijfsspecifieke ontwikkelingen die zonder extra emissies gepaard gaan te kunnen laten plaatsvinden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een bedrijf dat gesplitst is omwille van latere familiale opvolging en nu wil de opvolger het terug samen brengen. Dat, en ook andere ontwikkelingen moeten blijven kunnen zonder dat daar ook maar enige lastenstijging is.

Flankerend beleid

Het flankerend beleid moet duidelijker uitgewerkt worden en sommige drempels moeten weg.

De drempel van 0,5% bij de warme sanering varkenshouderij is daarom com-

pleet misplaatst. Daarom dat we eisen dat dit naar 0,025% verlaagd wordt, in overeenstemming met de voorgestelde beoordelingskaders NH₃. Het vasthouden aan 0,5% zorgt voor een verregaande discriminatie tussen de varkenshouders naar grote en ligging. De warme sanering van de varkenshouderij is daarbij niet enkel een PAS-maatregel, maar gaat verder dan dat.

De voorziene budgetten lijken te laag om van een menswaardig flankerend beleid te kunnen spreken. Voor de warme sanering varkenssector is een gesloten enveloppe van 200 mio EUR voorzien. Deze gesloten enveloppe zal te weinig zijn. Hier zullen enkel degene met de grootste impactscore bediend worden. Er moet voldoende bijkomend budget vrijgemaakt worden. Zo kan de overheid er voor zorgen dat ook kleinere bedrijven ook in aanmerking komen.

Het ABS-bezwaar is een groot document geworden. Om het geheel te publiceren zouden we een aparte Drietand

nodig hebben. Daarom dat we hier een aantal belangrijke elementen samengevat hebben. Dit bezwaar is ook geen eindwerk in het PAS-dossier. U kunt rekenen op de onverdroten inzet van de ABS-vertegenwoordigers, voor en achter de schermen.

